

ענף על הכוונת בעקבות כוונת משרדי האוצר והחקלאות לבטל את מכסות החלב

עדיין לא נרגע הענף מתקנות השפכים והביוב והנה נודע כי שרי האוצר והחקלאות מתכוונים לבטל בין היתר את מכסות הייצור לחלב ולנקוט בצעדים שיפגעו קשות בחקלאים עד לכדי קריסת הענף כולו. כוונת השרים נתקלה בתגובות קשות בקרב הרפתנים והחקלאים כמו גם בקרב כל ראשי הענף וראשי החקלאים. משק הבקר והחלב מביא את השתלשלות האירועים והתגובות מרגע הידיעה ועד לסגירת הגליון •

עם סגירת הגליון

רשתות המזון גוזרות קופון על חשבון הצרכנים עם סגירת הגליון פורסם ב'דמרקר' כי תנובה הורידה את מחירי המכירה של מוצרי חלב לרשתות, אך בשופרסל בחרו להשאיר את הכסף אצלם, ואף לייקר שניים מהמוצרים שמחירם ירד. בשופרסל טוענים כי חל עיכוב בעדכון המחירים, ואלה התעדכנו אתמול (1.3) בהתאם להזולות.

מבטיחה להחזיר

יממה לאחר פרסום הידיעה, רשת השופרסל תחזיר ללקוחותיה את ההזולות שקיבלה מהיצרנים על מוצרי חלב. רשת יינות ביתן, שגם שמרה לעצמה את ההזולות: "צרכני הרשת מקבלים לאורך כל השנה את המחיר הממוצע הנמוך ביותר למוצרי החלב". שופרסל תחזיר את הסכום, 123 אלף שקל, באמצעות זיכוי בכרטיס המועדון של לקוחות שופרסל. ▲

מה הדיל, שופרסל??

הידיעה הגיעה בהפתעה מוחלטת וגרמה לפרץ רגשות ותגובות זעם קשות. בעוד שכבר למעלה מחצי שנה נערכים דיונים, פגישות ומו"מ מואץ בין החקלאים לממשלה, לקראת הגעה להסכם כולל בחקלאות, טרפו שרי האוצר והחקלאות את כל הקלפים וביום ראשון (21.2) נחשף כי בכוונת משרד האוצר לפעול לביטול מיידי של המכסות לייצור חלב וביצים. התגובות לא אחרו לבוא והיו חריפות "שר האוצר זורה חול בעיניים" כך אמר מאיר צור, מזכ"ל התנועה הקיבוצית מסר "הדבר יגרום להרס מוחלט של החקלאות". שיטפלו בגורמים האמיתיים האחראים על יוקר המחיה ומחירי החלב ומוצריו, ושלא יגעו ברפתנים, כי הם לא אחראים למחירי המוצרים והרווח שלהם רק הולך ומצטמק, אמרו השבוע גורמים בענף והוסיפו "פערי התיווך הם אלה הדורשים טיפול והממשלה חוששת לעשות זאת ונטפלת לרפתן". בהתאחדות הבקר ובמועצת החלב רואים בחומרה רבה את הניסיון למהלך חד צדדי ומתכננים שורה של פעולות. השבוע (24.2) אמרו לנו הגורמים המוסמכים בקרב ראשי הענף, המהלך

זה כבר לא סוד שמשרד החקלאות האמור לתמוך, לייעץ ולהאדיר את החקלאות בישראל בכלל ואת ענף החלב בפרט, עסוק בעיקר באיך לכרסם בענף ובחקלאות והכל בשם "יוקר המחיה". נדמה כי שר החקלאות הנוכחי לא מאמין בעבודה עברית אחרת איך ניתן לפרש את התנהלותו מול החקלאים. אם נצדף אליו את פקידי האוצר ובראשם שר האוצר המעוניין לבטל בין השאר את מכסות הייצור לחלב ואת מועצת החלב, נקבל למעשה את השרים הפועלים ללא ליאות, כשהמטרה למעשה, פגיעה קשה עד לכדי חיסול הענף כפי שהוא פועל כיום. בשם תחרות חופשית ויוקר מחיה מנסים בממשלת ישראל לפגוע במאות משפחות ואלפי עובדים. והרי כבר ידוע כי הבעיה כלל איננה הרפתנים או החקלאים אלא פערי התיווך, המונופולים ורשתות השיוק

משבר בחקלאות

כבוד מוחלט לערכינו ומחויבותנו בכלל ולפרנסתנו בפרט. האם אנשים אלו מבינים מה עומד אחרי כל נתון מספרי של תנובה ואיכות חלב? האם אנשים אלו מבינים את ההיסטוריה של הענף ותרומתו המכרעת לביטחון המדינה? תשובתי; בהחלט לא!"

אביתר ממשיך ואומר "הם מדברים על תמיכה ישירה, הכול כותרת פופוליסטית זולה ביותר, לשאלות הספציפיות בנושאי המכסות ובנושאי מכסות היבוא והסדרת הטיפול בענף, אין למשרדי הממשלה אפילו תשובה אחת בודדת ואיני מתייחס בכלל להעמדת מקור כספי של מיליארדים כדי לעמוד במחויבות השונות. כולל מחויבות שלטונית ארוכת שנים, הכל רק כותרת. השוואות עם אירופה נתפסות היטב בתקשורת אבל המציאות שונה לחלוטין, הרפת האירופאית קרסה השנה ובדרך למחסור חלב בשנים הבאות". באשר לחוק ההסדרים אומר דותן "ההתמודדות מורכבת וחוק ההסדרים לקראת תקציב 2017 ו-2018 הינו אתגר דרמטי ונערך אליו באחריות וברצינות ובצורה מאוחדת ובכל המישורים, מקצועית, כלכלית, פוליטית, תקשורתית. ההסתכלות הענפית היא ממוקדת, לא נתעלם ממאבק החקלאים מהענפים השונים ונצטרף לחזק אותם. מועצת החלב והתאחדות מגדלי הבקר הינם חוד החנית של הענף ויובילו את כל תכונות העבודה מול כל האתגרים שיתופי פעולה עם התאחדות חקלאי ישראל והארגונים הכלכליים והתנועות הם בסיס כוחנו". אביתר דותן מסיים את דבריו ואומר "לצערנו בנושא חלוקת המכסות, משרד החקלאות מפגין חוסר כבוד אפילו לעצמו ולמרות הסכמת המנכ"ל למודל חלוקת מכסות אחר הדבר לא יצא לפועל. ועדת הכלכלה תצטרך להתערב בשנית ובאמצעה לסיים את הסאגה ואם לא תחולק עדיין מכסה נפנה לבג"ץ להסדרה משפטית. תכנון חלב בחסר וחלוקה ליצרנים חדשים בצורה לא מידתית והפרה בוטה של הסכם לוקר וחוק החלב הינם עילה חזקה מאוד ובעיקר בימים אלו לשמור על זכויותינו". ▲

לא יעבור בשקט וכי אנו מקווים כי הממשלה תחזור בה מכוונתה לגרום להרס ענף החלב והחקלאות בישראל. נכון לסגירת הגיליון (30.2) אין החלטות ובעקבות המחאה ההולכת ומתגברת, דחה שר האוצר כחלון את חתימתו על ביטול המכסות. גם בשיבתה של ועדת הכלכלה שנערכה ב-29 לא התקבלו החלטות חדשות ועשרות החקלאים שהגיעו למשכן הכנסת למחות על תכניות הממשלה נותרו ללא תשובות. במהלך הדיון בוועדת הכלכלה במסגרת דיון על כוונת משרד האוצר להפחית מכסים ולקדם רפורמות בענפי החקלאות. אמרה מנכ"לית מועצת החלב, מיכל קראוס בין השאר כי: "ממשלת ישראל חתמה על הסכם לוקר שאושר בבית זה לפני כשלוש שנים, זאת מתוך מטרה להוזיל את מחיר מוצרי החלב. עוד לא ייבש הדיו על המסמך וכבר ממשלת ישראל היא זו שרוצה להפר את ההסכם. אין לזה אח ורע בשום הסכם שנחתם עם אף סקטור אחר במדינה. הסכם לוקר יסתיים בשנת 2019 ורק אז נשב לשולחן הדיונים. ברצוני להדגיש כי המחיר שהרפתן מקבל נחתך דרמטית ב-20 אחוזים ואילו מחיר המוצרים המפוקחים הוזל בכ-5% בלבד. 150 רפתות נסגרו בפריפריה. כל יתר הרפתות עברו הליך התייעלות כואב. עצם הדיבור על הרפורמה וההתנהלות של אי עמידה בהסכמים גורמת לחקלאים לאבד אמונה בממשלה."

אביתר דותן "פופוליזם זול, נפנה לבג"ץ"

מנכ"ל התאחדות מגדלי הבקר, אביתר דותן, שהשתתף בדיונים בכנסת יצא במתקפה חריפה כנגד משרדי האוצר והחקלאות בזמן שלדבריו נערכים מאחורי הקלעים מגעים ברמות שונות ובמגוון וועדות ודיונים הפוליטיקאים נוהגים בחקלאים בזלזול. דותן נשמע נחרץ ואמר "משרד האוצר ובעיקר משרד החקלאות מתנהגים ומתנהלים כלפינו בזלזול ובחוסר

נטפלים לחלשים

האייטם שפורסם (2.3) ב'דמרק' מראה שוב למי שהיה זקוק להוכחה, היכן באמת נמצאת הבעיה בענף החלב ובמה צריך לטפל אם באמת רוצים להוזיל את מחירי המוצרים. נדמה כי במסגרת הרצון הממשלתי, להורדת יוקר המחיה, הפקידות הבכירה והשרים, מתעלמים מעיקר הבעיה ומעדיפים לטפל ברפתנים ולא להתמודד עם הבעיה האמיתית, פערי התיווך והמונופולים. תזכורת, בתחילת פברואר נכנס לתוקף צו של משרדי האוצר והחקלאות, שהורה על הוזלת מוצרי החלב שבפיקוח ב-3% בממוצע. ההוזלה באה בעקבות ירידה של 4.35% במחיר החלב הגולמי (המחיר שהמחלבות משלמות לרפתנים), שגררה ירידה בעלויות השוטפות למחלבה. בעקבות הירידה במחיר החלב הגולמי הורידה תנובה, השחקנית הגדולה ביותר בענף החלב, את מחירם של מוצרי חלב רבים שאינם מפוקחים - ובהם קוטג', גבינה צהובה עמק במדף, שמנת עמידה להקצפה שאינה בפיקוח, חלב מועשר, חלב דל לקטוז ועוד. מכיוון שיצרן אינו יכול לקבוע את מחיר המכירה לצרכן, אלא רק את מחיר המכירה לרשתות השיווק - תנובה הורידה את המחיר שבו היא מוכרת את המוצרים לרשתות בשיעור של בין 1.5% ל-14.2%. אולם בדיקה שערך TheMarker מגלה כי אף שהן קונות את מוצרי החלב במחיר נמוך יותר, חלק מרשתות המזון לא גלגלו

את ההוזלה הלאה לצרכנים, כלומר, הן המשיכו למכור את המוצרים באותו מחיר, אף שהן קונות אותם במחיר נמוך יותר. חלק מהרשתות גלגלו לצרכנים רק חלק מההוזלה שקיבלו. במקרה אחד, שופרסל, רשת המזון הגדולה בישראל, אף הגדילה לעשות והעלתה מחיר של מוצר, אף שהמחיר שבו היא רוכשת אותו מהיצרן ירד.

מהבדיקה עולה כי שופרסל שמרה את ההוזלות שקיבלה מתנובה לעצמה במהלך השבועות האחרונים, ולא גלגלה אותן לצרכנים בכל 11 ממוצרי תנובה שנבדקו. בעוד שתנובה הורידה את מחיר המכירה של חלב מועשר בקרטון לרשתות ב-14.2%, שופרסל השאירה את המחיר

לצרכן על כנו. יתר הרשתות שנבדקו - ויקטורי, יחננוף, יינות ביתן, רמי לוי ומגה בעיר - הורידו את מחיר המוצרים בשיעור דומה לשיעור ההוזלה שביצעה תנובה. בשניים מהמוצרים שהוזלו, שופרסל אף העלתה את המחיר לצרכן. במקרה של גבינה צהובה עמק, 200 גרם ו-400 גרם, שופרסל העלתה את המחיר, אף שהמחיר שהיא משלמת ירד ב-1.5%. נכון ליום ראשון האחרון (יום הבדיקה), המחיר שגבתה שופרסל על גבינה צהובה עמק 200 גרם היה גבוה ב-2.7% לעומת תחילת פברואר, ובשופרסל שלי מחיר הגבינה הצהובה היה גבוה ב-0.6% לעומת מחירו בתחילת החודש, לפני הוזלה במחיר הקנייה מתנובה. ▲

משבר בחקלאות

מועצת החלב

"רואים בחומרה את הכוונה להפר הסכם"

בהודעה שהוציאה מועצת החלב נכתב "דרך התקשורת נודע כי משרד האוצר ומשרד החקלאות גיבשו מסמך עקרונות לרפורמה "חסרת תקדים" בענף החקלאות. בשם המלחמה ביוקר המחיה שוב פוגעים בחוליה החלשה, קרי החקלאים, כאשר ברור לכולנו שמהלכים אלו לא יובילו לתוצאה המיוחלת של הפחתת יוקר המחיה"

במועצת החלב רואים בחומרה את המהלך ובהודעה נכתב עוד "עם קבלת המידע, כינסנו את הגורמים הרלוונטיים על מנת לכלכל צעדנו להתמודדות עם המגמה של ביטול התכנון ופגיעה בחקלאים. הסכם לוקר תקף עד לשנת 2019 ולכן אנו רואים בחומרה רבה את הכוונה להפר הסכם זה שעודנו בתוקף. משרד האוצר מציף את התקשורת בנתונים מהאיחוד האירופי בעוד אנו יודעים כי מצב החקלאים שם הינו בכי רע גם לאחר קבלת תמיכות ישירות. רפתות נסגרות בקצב מואץ והרפתנים קורסים כלכלית. בראי הזמן אנו רואים כי מדובר במודל כושל וסבורים כי לא נכון לאמצו למדינת ישראל. הנתונים האובייקטיביים של מדינת ישראל שונים לחלוטין. להערכתנו צפויה פגיעה קשה במידה ויאומץ המודל. מועצת החלב תמשיך לשמור על ענף החלב לטובת העוסקים בו ולטובת הציבור במדינת ישראל. ▲

של הצדדים נכתב "כל שאר הנושאים חוזרים לשולחן המו"מ המשותף של משרד החקלאות, משרד האוצר והתאחדות חקלאי ישראל לקידום התכנית האסטרטגית לחקלאות". בסיום אותה ישיבה אמר שר החקלאות אורי אריאל: "כולם מבינים שהמצב הנוכחי בעייתי ושיש צורך להוריד את יוקר המחיה בישראל ולשמור על החקלאים. לכן אני שמח על שיתוף הפעולה בין משרד החקלאות לחקלאים, כי זו שיח הוא הדבר הנכון שבסופו של דבר גם יאפשר התקדמות אמיתית".

בתוך כך נפגש (23.2) מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל, מאיר צור עם שר האוצר, משה כחלון בנוגע לתכנית של משרד האוצר ליבוא ולביטול מכסים. במהלך הפגישה הציג צור לכחלון שבתוך כמה ימים יציגו תכנית שמצד אחד תשמור על החקלאות ומצד שני תבטיח אספקה של סחורה חקלאית לצרכנים במהלך החגים במחירים הוגנים. בסיום הפגישה הוחלט כי שר האוצר, משה כחלון לא יחתום על הצווים להורדת המכס אלא יקיים פגישות במסגרתן התאחדות חקלאי ישראל תציג למשרד האוצר ולמשרד החקלאות תכניות חלופיות. כמו כן שר האוצר ציין כי האוצר מוכן לפצות את החקלאים בצורה הוגנת על כל פגיעה מהורדת המכסים. ▲

ניר מאיר "ההודעה של כחלון היא לא יותר ממסך עשן"

"שר האוצר נלחץ ומקשיב לעצותיהם של גאוני משרדו וחושב שיוכל לצבור הון פוליטי על גב החקלאים"

לדברי ניר מאיר, מזכ"ל התנועה הקיבוצית ההודעה של כחלון היא לא יותר ממסך עשן המבקש לכסות על כישלונות שוק הדיור. מאיר "בחצי שנה האחרונה נערכים דיונים מסודרים ועניינים עם החקלאים על מנת לחתום על הסכם ארוך טווח שיבטיח את בטחון המזון בישראל, איכות הגידולים, וקיום החקלאות במדינה בעשור הקרוב. עד כה הדיונים התנהלו בכבוד ובהערכה הדדית, עד שהשמאי הממשלתי פרסם כי נרשם זינוק של 8% במחירי הדירות בישראל, בהשוואה לרבעון המקביל ב-2014".

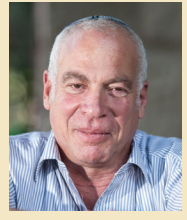
מאיר "מדוע השר לא מטפל בפערי התיווך?"

"החקלאות בישראל, היא החקלאות המפותחת בעולם המובלת ע"י אנשים מופלאים, חרוצים ויצירתיים. הניסיון להאשים ביוקר המחיה, הוא לא פחות מהסתה פרועה ולא מקובלת. לאחרונה במסגרת הדיונים של שוק הפטם התחייבו החקלאים להוריד את מחיר העוף ב-10% לפחות, ועמדו ביעד זה תוך חודש! מדוע שר האוצר לא מטפל בפערי התיווך, כאשר ידוע לכול ששם נוצר הרווח על חשבון הצרכן? אנחנו לא אויבי הצרכן. אנחנו החברים ובעלי ברית הטובים ביותר של הצרכן, אבל הממשלה והרגולטורים מחפשים את המטבע מתחת לפנס. כדאי שפעם אחת יטפלו בפערי התיווך, במקום לנסות לכפות רפורמות כחנותיות, שיחסלו אמצעי ייצור שלמים ליישובים בפריפריה, ויתירו את תושביהם, אלפי חקלאים מובטלים". ▲

שר החקלאות וראשי התאחדות חקלאי ישראל "מתנגדים למהלכים חד צדדיים"

בעקבות הסערה שפרצה עם היודע כוונתם של שר האוצר והחקלאות, לבטל את מכסות החלב ואת המכסים על ירקות ופירות לקראת חג הפסח, נערכה פגישת חירום בין שר החקלאות וראשי החקלאים. בעקבות הפגישה הצליחו החקלאים להשיג הסכמה לפיצוי החקלאים על יבוא המזון בפסח

באווירה סוערת נערכה הפגישה בין שר החקלאות ופיתוח הכפר, אורי אריאל, מנכ"ל המשרד, שלמה בין אליהו לבין ראשי התאחדות חקלאי ישראל - מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל, מאיר צור ומזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל, אבשלום (אבו) וילן. בפגישה (22.2)

דיברו הצדדים, בין השאר, על המו"מ המתקיים לתכנית אסטרטגית לחקלאות במדינה, על הכוונה לייבא מזון לקראת חג הפסח ועל ביטול המכסים. עוד אתמול (20.2) תקף בחריפות מזכ"ל תנועת המושבים ויו"ר התאחדות חקלאי ישראל, מאיר צור, תקף בחריפות את שר האוצר וטען כי "כחלון לא מצליח להוריד את מחירי הדיור ולכן הוא בא לחקלאים. מזל שהוא בחר להתעסק אתנו ולא יצאו למלחמה בעזה".

בהודעה משותפת שהוציאו הצדדים נאמר כי "במהלך הפגישה הודיעו שר החקלאות, מנכ"ל המשרד וראשי התאחדות חקלאי ישראל כי הם משתפים פעולה לקידום החקלאות ולהורדת יוקר המחיה בישראל, וכי הם מתנגדים לצעדים חד צדדיים". הצדדים סיכמו כי הם חוזרים לנהל מו"מ אינטנסיבי לתכנית אסטרטגית לחקלאות שיסתיים בתוך תשעים יום. בנוסף הסכימו הצדדים, בנוסף כי בנוגע לייבוא בחג הפסח, יעשו כל הצעדים הנדרשים שמחד לא יהיה מחסור בחגים של מוצרי חלב, בשר, פירות וירקות ומאידך שהיבוא יהיה מידתי בהתאם לתנאי השוק כלפי החקלאים ותוך כדי פיצוי לחקלאים". תכניתם של שרי האוצר והחקלאות הביאו את החקלאים בכלל והרפתנים בפרט להתבטאויות קשות כנגד השניים ובהמשך להודעה משותפת